

Cesty k povolání

Odborné školy v Sasku

Předmluva

Milé žákyně a žáci,

otázky „Co umím“ a „Co chci“ jsou důležité, oprávněné a povzbuzující. „Pokud neumíme to, co chceme, musíme chtít to, co umíme. Neboť chtít to, co neumíme, by bylo pošetilé.“ To platilo již za časů italského malíře a filosofa Leonarda da Vinciho, od kterého tato věta pochází.

Výběr vzdělání a povolání patří ve Vašem životě k nejdůležitějším rozhodnutím. V ideálním případě Vám bude vykonávané povolání ještě i po letech dělat radost a nabízet možnosti individuálního rozvoje. Proto je důležité, abyste se začali zabývat vlastními profesními a soukromými plány včas. S ohledem na množství vzdělávacích možností a studijních programů to znamená, že se musíte sami zajímat, získávat praktické zkušenosti a porovnávat osobní zájmy a silné stránky s požadavky pracovního světa nebo požadavky na studium.

Podporou Vám je při procesu rozhodování Vaše rodina, Vaši přátelé a dlouhodobá a systematická profesní orientace na středních školách se středními školami +, s gymnázii a komunitními školami, např. díky používání průkazu pro výběr povolání. Vysoká úroveň praxe na střední odborné škole a na odborném gymnáziu je kromě získání kvalifikace ke studiu na vysoké škole důležitým přínosem také k nalezení profese na vysoké škole, vysoké odborné škole (vysoká škola pro aplikované vědy), odborné akademii nebo v duálním odborném vzdělávání. Při rozhodování Vás podpoří také Informační centra pro výběr povolání (BiZ) při Úřadu práce v Sasku, která nabízejí povolání s budoucností a pořádají na jaře „Saský týden otevřených dveří v oblasti podnikání“, „Girls' Day – den pro budoucnost dívek“ a „Boys' Day – den pro budoucnost chlapců“, a v lednu „Den otevřených dveří na vysokých školách v Sasku“ a „Kariérní start“ – veletrh vzdělání, práce a startupů. V Sasku jsou to především profese v technické, environmentální a přírodovědné oblasti. Nebývalé možnosti Vám nabízí také povolání v oblasti řemesel a poskytování služeb.

Cesta k vhodnému zaměstnání není vždy snadná. Někdy budete potřebovat hodně síly a zjistíte, že cesta je (profesním) cílem. Stejně jako při orientačním běhu k tomu potřebujete celoživotní sílu, výdrž a ochotu stanovit si případně nové cíle. Věřte si a chtějte to, co umíte! Rozmanité možnosti vzdělávání odborného školského systému berou zřetel na Váš osobní vývoj a vytvoří Vám základ pro celoživotní studium.

Tato brožurka Vám nabídne přehled o odborném školském systému v Sasku. Skládá se ze tří hlavních pilířů: Na odborných učilištích a středních odborných učilištích bez maturity lze získat vzdělání s odbornou kvalifikací. Odborná gymnázia a střední odborné školy nabízejí vzdělávací programy kvalifikující ke studiu na vysokých školách a na odborných školách je mnoho možností odborného dalšího vzdělávání. Těchto vzdělávacích cílů lze dosáhnout různými způsoby.

V této brožuře se dozvíte, jak jsou různé vzdělávací cesty strukturovány a jaké profesní perspektivy pro Vás otevírají. Texty jsou opatřeny QR kódy, které Vás automaticky odkážou na příslušnou internetovou stránku „Vzdělávání v Sasku“.

Přeji Vám mnoho úspěchů na Vaší cestě k povolání.

Christian Piwarz
Saský ministr kultury

Obsah

4 Odborné vzdělávání v Sasku

- 4 Odborné školy
- 6 Vzdělávací cíle a školní pracoviště
- 8 Přehled možností

9 Příprava na odborné vzdělávání a Základní odborné vzdělávání

- 9 Přípravný ročník odborného vzdělávání (BVJ)
- 9 Rok základního odborného vzdělávání (BGJ)

10 Odborné vzdělávání

- 10 Dvě cesty – jeden cíl
- 11 Odborné učiliště
- 12 Střední odborné učiliště bez maturity
- 13 Vzdělávací programy na středních odborných učilištích bez maturity

14 Kvalifikace ke studiu na vysoké škole

- 14 Střední odborná škola
- 16 Odborné gymnázium

18 Duální kvalifikace

- 18 Duální odborné vzdělávání s maturitou v Sasku (DUBAS)
- 18 Střední odborná škola a zkrácené duální odborné vzdělávání (FOS+)
- 18 Odborná škola s doplňujícím vzděláváním a doplňující zkouškou
„Získání způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole“

19 Odborné další vzdělávání

- 19 Odborná škola

20 Odborné vzdělávání mladistvých se speciálními podpůrnými vzdělávacími potřebami

21 Odborné vzdělávání mladistvých s migračními zkušenostmi

22 Další informace

- 22 Školní inspekce
- 23 Informační centra pro výběr povolání (BiZ) na úřadu práce
- 24 Práva a povinnosti

Odborné vzdělávání v Sasku

Odborné školy

Odborné školství ve svobodném státě Sasko nabízí diferencované a různorodé odborné vzdělávací programy a širokou nabídku vzdělávání. Člení se na pět typů škol s následujícími funkcemi:

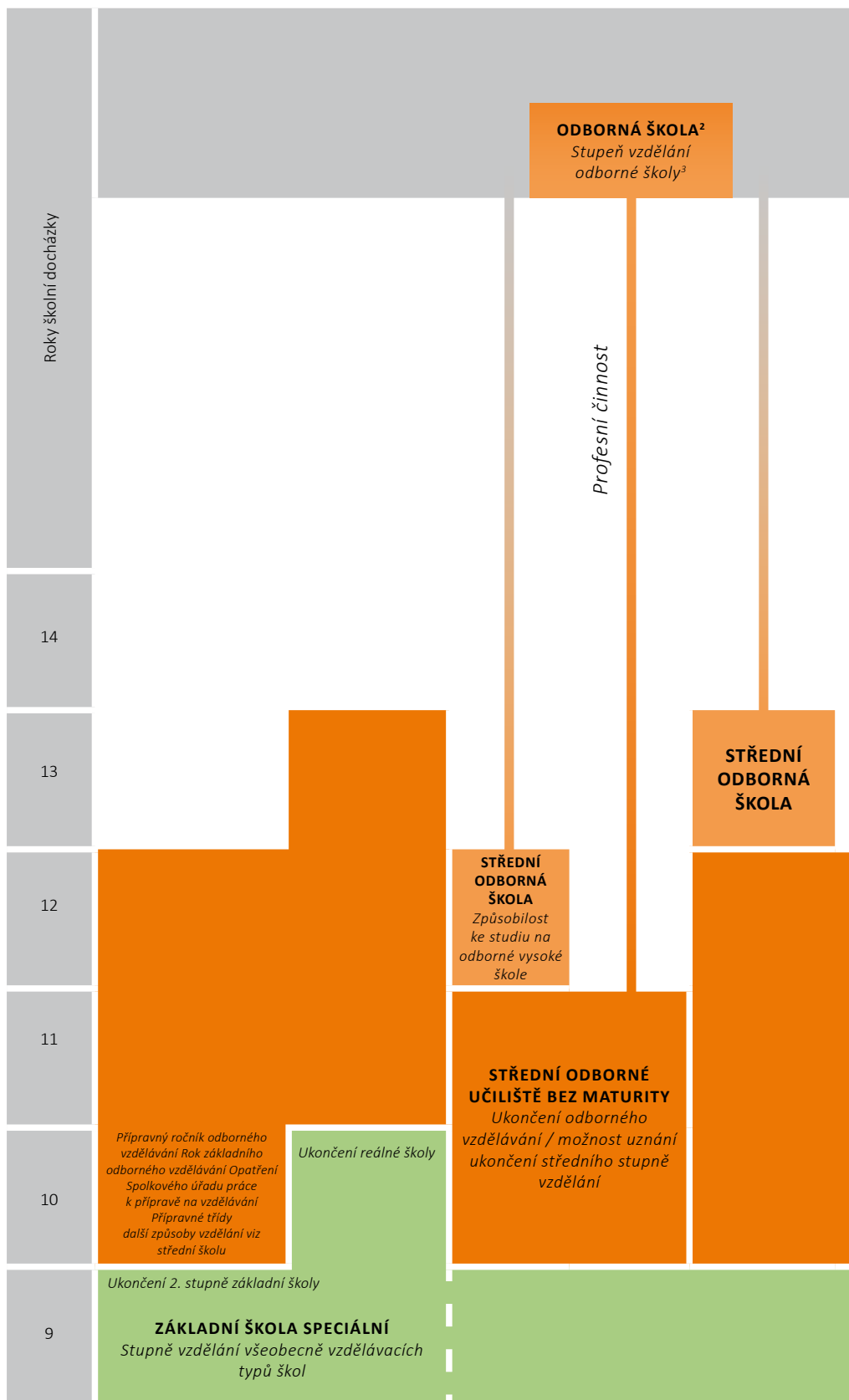
Odborné učiliště společně s podnikem nabízejícím učňovská místa vede k ukončení odborného vzdělávání v duálním učebním oboru. Kromě toho nabízí základní odborné vzdělání nebo přípravu na odborné vzdělávání. Vzdělání na středním odborném učilišti bez maturity umožňuje ukončení odborného vzdělávání, kterého nelze dosáhnout duální cestou. Střední odborná škola a odborné gymnázium vedou k ukončení vzdělávání s kvalifikací ke studiu na vysoké škole. Vysoká úroveň praxe na střední odborné škole a na odborném gymnáziu je kromě získání kvalifikace ke studiu na vysoké škole důležitým přínosem k nalezení oboru na vysoké škole, vysoké odborné škole (vysoká škola pro aplikované vědy), odborné akademii nebo v duálním odborném vzdělávání. Odborná škola nabízí odborné další vzdělávání.

V různých vzdělávacích programem s profesní kvalifikací lze získat také všeobecné ukončení studia nebo způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole. Navíc je možné získat dva v jednom – ukončení odborného vzdělávání a způsobilost ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita) nebo způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole.

Žáci s postižením, chronickým onemocněním nebo speciálními pedagogickými podpůrnými potřebami jsou podle možností integrováni do běžného vyučování odborného učiliště nebo do řádného vyučování jiné navazující školy. Žáci se speciálními podpůrnými potřebami mají možnost vzdělávání ve speciálních třídách. Pro mladistvé a mladé dospělé s migrační zkušeností jsou zřízeny přípravné třídy, které jazykově připravují na přijetí k odbornému vzdělávání nebo k dosažení vyšší úrovně vzdělání.

Díky této různorodosti mají všichni žáci* možnost vzdělání, které bude splňovat jak jejich studijní předpoklady, tak také jejich cíl vzdělání v určité profesi.

*V publikaci se používá obecně platné označení žák. Platí pro žákyně i žáky.

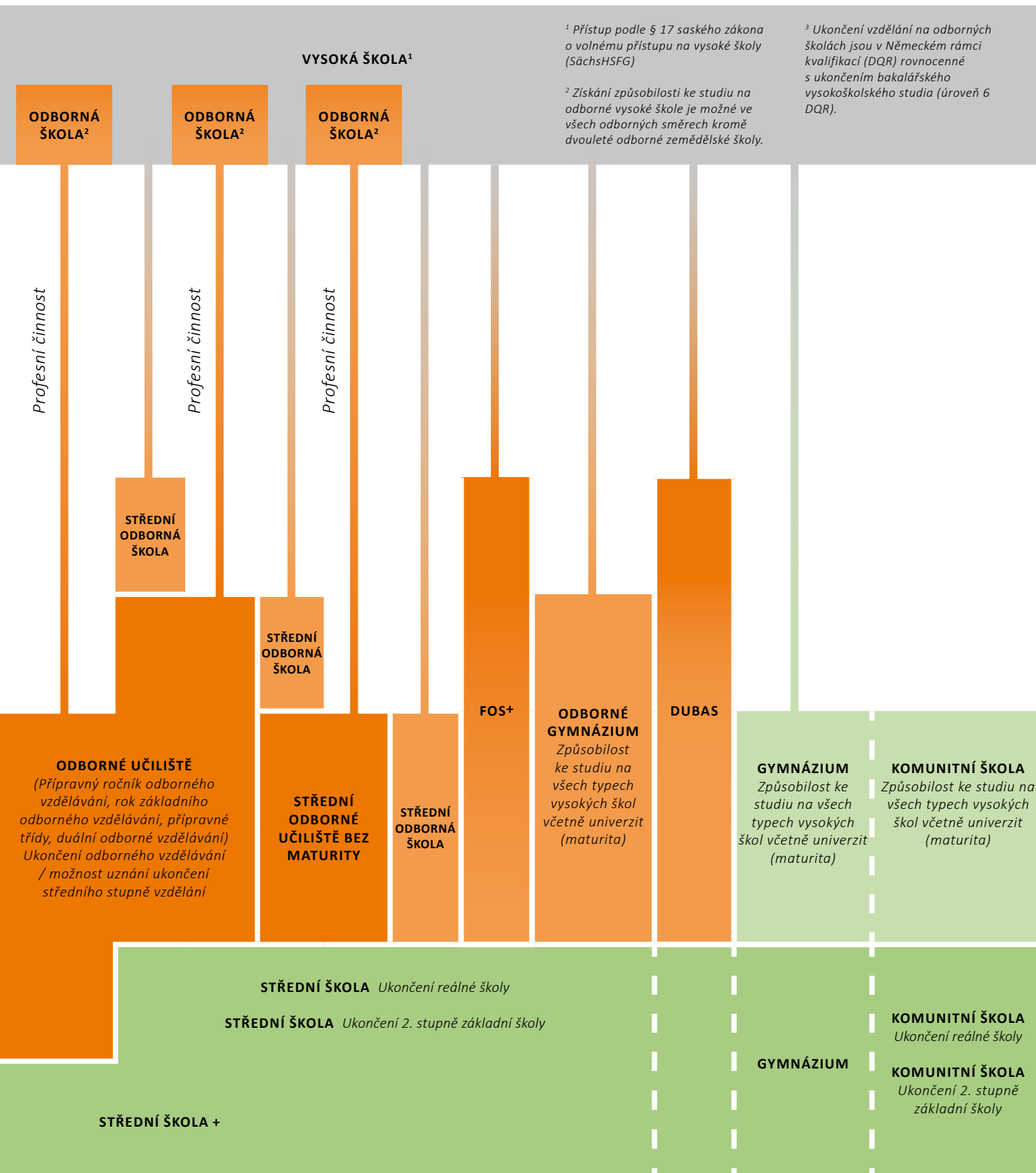

Všeobecně vzdělávací školy

- Sekundární stupeň I
- Sekundární stupeň II

Odborné školy

- Odborné vzdělávání
- Kvalifikace ke studiu na vysoké škole
- Duální kvalifikace (viz str. 18)
- Odborné další vzdělávání

Odborné vzdělávání v Sasku

Vzdělávací cíle a školní pracoviště

V rámci odborného vzdělávání existují následující vzdělávací cíle a nabídky vzdělávání:

Příprava na odborné vzdělávání

Vzdělávací programy pro mladistvé, kteří splnili devítiletou prezenční povinnou školní docházku, avšak s ohledem na jejich osobní rozvoj a stav výkonů ještě nesplňují předpoklady pro odborné vzdělávání

Základní odborné vzdělání

Vzdělávací programy pro získání základních znalostí a dovedností z jedné nebo více profesí; zčásti je lze započítat do následujícího odborného vzdělávání

Odborné vzdělávání

Vzdělávací programy, které zprostředkovávají profesní znalosti, schopnosti a dovednosti a končí ukončením odborného vzdělávání

Kvalifikace ke studiu na vysoké škole

Vzdělávací programy ke získání způsobilosti ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita) nebo ke získání způsobilosti ke studiu na odborných vysokých školách

Duální kvalifikace

Vzdělávací programy a nabídky vzdělávání, které umožňují jak ukončení odborného vzdělávání, tak také kvalifikaci ke studiu na vysoké škole

Odborné další vzdělávání

Vzdělávací programy, které po odborném vzdělání a zpravidla profesní činnosti vedou k vyšší profesní kvalifikaci

Těchto vzdělávacích cílů lze dosáhnout různými způsoby. Jaké konkrétní možnosti nabízí saské odborné školství je představeno v následujících odstavcích.

Vzdělání v oblasti udržitelného rozvoje (BNE), vzdělání v oblasti médií a politické vzdělání

Otázkami budoucnosti je zacházení s pluralitou společnosti a digitalizací ve společnosti, reakce na klimatické změny a vyčerpání přírodních zdrojů. Těmto otázkám je třeba věnovat náležitou pozornost při výuce na všech typech škol.

Žáci by měli být odpovědnými občany, kteří jednají ve prospěch společnosti, umí si vytvořit vlastní názor, usilují o svobodný demokratický řád a setkávají se s ostatními lidmi bez předsudků nezávisle na jejich etnickém a kulturním původu. Tak zní objednávka vzdělávání a výchovy ve školách, která je zakotvena v saském školském zákoně. Škola má také povzbuzovat k vypořádání s otázkami společného soužití, politiky, ekonomiky a životního prostředí. Přesně proto bylo posledním přepracováním vzdělávacího plánu posíleno vzdělávání v oblasti udržitelného rozvoje (BNE), vzdělávání v oblasti médií a politického vzdělávání.

Centra odborného vzdělávání

Pro zajištění plošné nabídky vzdělávání odpovídající potřebám jsou různé typy odborných škol slučovány do Center odborného vzdělávání. Odborné učiliště jako základ odborného vzdělání je zřízeno v každém Centru odborného vzdělávání. Nabídka vzdělávání ostatních typů škol se zaměřuje na požadavky trhu práce, na poptávku zájemců a na osobní a materiální předpoklady Center odborného vzdělávání.

Kromě Center odborného vzdělávání existují ve svobodném státě Sasko také odborné zemědělské školy a střední zdravotnická odborná učiliště bez maturity zřizovaná u nemocnic.

Soukromé školy

Kromě veřejných škol jsou k dispozici také soukromé školy zřizované např. soukromými nebo církevními organizacemi, spolky, společnostmi nebo soukromými osobami. Soukromé školy doplňují saský vzdělávací systém a slouží jako náhrada za veřejné školy, pokud svými podstatnými znaky vyhovují typu školy veřejného školství (alternativní školy).

Zpravidla jsou sice používány saské vzdělávací plány, avšak alternativní škola může rozvíjet vlastní učební a výchovné metody, které se od veřejných škol liší. V alternativních školách se platí pravidelné školné.

Existují schválené a akreditované alternativní školy. Alternativní školy se státní akreditací mohou přijímat mladistvé stejně jako veřejné školy, vydávat doklad o dosaženém stupni zá-

kladního nebo odborného vzdělání a realizovat zkoušky na vlastní zodpovědnost.

Na schválených alternativních školách lze plnit povinnou školní docházku, avšak nelze získat doklad o ukončení základního nebo odborného vzdělání. Pokud chtějí žáci schválené alternativní školy získat doklad o ukončení základního nebo odborného vzdělání, musejí úspěšně složit zkoušku na cizí škole příslušného typu. Při zkoušce na cizí škole není brán v potaz předchozí prospěch dosahovaný během vzdělávání. Proto je zkouška na cizí škole rozsáhlejší, než zkouška na akreditované alternativní škole nebo na veřejných školách.

Školy s doplňujícím vzdělávacím programem jsou soukromé školy, které neslouží jako alternativa veřejných škol. Školy s doplňujícím vzdělávacím programem mají s ohledem na jejich organizaci a nabídku vzdělávání charakter školy, nelze je však srovnat s žádným typem školy veřejného školství a stojí proto mimo struktury saského školství.

Na školách s doplňujícím vzdělávacím programem nemusí být dosaženo vzdělávací úrovně srovnatelné veřejné školy. Školy s doplňujícím vzdělávacím programem proto zpravidla také nemají saské vzdělávací plány. Dosažené stupně vzdělání udělované školou s doplňujícím vzdělávacím programem také neodpovídají státním stupňům vzdělání, které jsou udělovány na veřejných nebo alternativních školách. Školy s doplňujícím vzdělávacím programem proto nejsou oprávněny vystavovat vysvědčení. Žáci školy s doplňujícím vzdělávacím programem obdrží na konci svého vzdělávání osvědčení o absolvování školy nebo certifikát.

Odborné vzdělávání v Sasku

Přehled možností

Cíl vzdělávání	Typ školy / délka vzdělávání	Předpoklady	dosažitelné stupně vzdělání	Pokračování ve vzdělávání
Příprava na odborné vzdělávání	Odborné učiliště / 1 nebo 2 roky	Splnění prezenční povinné školní docházky	Ukončení 2. stupně základní školy	odborné vzdělávání
Základní odborné vzdělání	Odborné učiliště / 1 rok	Splnění prezenční povinné školní docházky		odborné vzdělávání
Odborné vzdělávání	Odborné učiliště / 2 až 3,5 roků	Splnění prezenční povinné školní docházky, učňovská smlouva	Ukončení odborného vzdělávání, ukončení středního stupně vzdělání	odborné další vzdělávání, Střední odborná škola (1 rok), Odborné gymnázium
	Střední odborné učiliště bez maturity / 2 až 3 roky	zpravidla ukončení reálné školy, zčásti také ukončení 2. stupně základní školy	Ukončení odborného vzdělávání, ukončení středního stupně vzdělání	
Kvalifikace ke studiu na vysoké škole	Střední odborná škola / 2 roky	Ukončení reálné školy	Způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole	odborné vzdělávání, odborné další vzdělávání, studium na odborné akademii, vysoká odborná škola (vysoká škola aplikovaných věd)
	Střední odborná škola / 1 rok	Ukončení reálné školy a ukončení odborného vzdělávání		odborné další vzdělávání, studium na vysoké odborné škole (vysoká škola aplikovaných věd)
	Odborné gymnázium / 3 roky	Ukončení reálné školy s výjimečným průměrem známek, nedosažení věku 18 let, příp. v případě ukončení odborného vzdělávání 21 let	způsobilost ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita)	odborné vzdělávání, odborné další vzdělávání, Studium na vysoké škole
Duální kvalifikace	Střední odborná škola a odborné učiliště / 4 nebo 4,5 roků	Ukončení reálné školy, způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole, učňovská smlouva o zkráceném duálním vzdělávání	Způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole a ukončení odborného vzdělávání	odborné další vzdělávání, Studium na odborné vysoké škole (vysoká škola aplikovaných věd)
	Odborné gymnázium a odborné učiliště / 4 roky	Ukončení reálné školy s výjimečným průměrem známek, nedosažení věku 18 let, příp. v případě ukončení odborného vzdělávání 21 let, učňovská smlouva	způsobilost ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita) a ukončení odborného vzdělávání	odborné další vzdělávání, Studium na vysoké škole
	Odborná škola s doplňujícím vzděláváním a doplňující zkouškou Získání „způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole“ / 2 nebo 3 roky	Ukončení reálné školy ve spojení s ukončeným odborným vzděláním a zpravidla s profesní činností	Ukončení odborné školy se způsobilostí ke studiu na odborné vysoké škole	Studium na odborné vysoké škole (vysoká škola aplikovaných věd)
Odborné další vzdělávání	Odborná škola / 2 nebo 3 roky	ukončené odborné vzdělání a zpravidla profesní činnost	Stupeň vzdělání odborné školy	Studium na vysoké škole

Příprava na odborné vzdělávání a základní odborné vzdělávání

Přípravný ročník odborného vzdělávání (BVJ)

Rok základního odborného vzdělávání (BGJ)

Všeobecné informace

Mladiství, kteří po úspěšném zakončení střední školy nenašli učňovské místo v podniku nebo ukončili střední školu bez dosažení vzdělání 2. stupně základní školy, mohou získat základní odborné vzdělávání tak, že se na přijetí do profesního vzdělávání nebo na zahájení profesní činnosti připraví na odborném učilišti s jednoletými vzdělávacími programy. Tím bude splněno povinné odborné vzdělávání.

Profesní oblasti

Mnoho učebních oborů má společné základní prvky a lze je proto během prvního roku vzdělávání na odborném učilišti vyučovat podle společného vzdělávacího plánu. Široce koncipované základní vzdělávání v profesní oblasti zvyšuje flexibilitu na trhu vzdělání i na trhu práce. Většinu z cca 320 učebních oborů lze přiřadit k následujícím profesním oborům:

- Stavební technologie,
- Chemie, fyzika a biologie,
- Technologie tisku a médií,
- Elektrotechnika,
- Výživa, hotelový recepční a služby v domácnosti,
- Automobilová technika,
- Technologie barev a interiérový design,
- Zdraví a sociální oblast,
- Dřevařská technologie,
- Informační technologie,
- Péče o tělo,
- Technologie kovů,
- Výroba a služby

- v oblasti životního prostředí a zemědělství,
- Textilní technologie a odívání,
- Ekonomie a administrativa.

Přípravný ročník odborného vzdělávání

Úkolem přípravného ročníku odborného vzdělávání je podpořit mladistvé při výběru profese a připravit je k přijetí na odborné vzdělávání. Žáci získají během přípravného ročníku odborného vzdělávání profesní orientaci ve dvou vzdělávacích oblastech (např. dřevařská technologie a technologie kovů). Vyučování zahrnuje průřezové obory (všeobecné obory), související obory (vzdělávací obory jednotlivých profesních oblastí) a nabídku volitelných oborů. Po úspěšném ukončení je přiznáno ukončení 2. stupně základní školy.

Rok základního odborného vzdělávání

Mladiství s ukončením 2. stupně základní školy, kteří ještě nenašli výuční místo, mohou první rok svého odborného vzdělávání absolvovat formou roku základního odborného vzdělávání, který bude platný jako základní odborné vzdělání. Vyučování zahrnuje průřezové obory (všeobecné obory) a související obory (vzdělávací obory). Zde je vyučován jak odborně teoretický, tak také praktický obsah profesního oboru (např. dřevařská technologie nebo technologie kovů). Úspěšné ukončení roku základního odborného vzdělávání lze na následující odborné škole započítat jako první rok vzdělávání.

Cíl vzdělávání	Typ školy / vzdělávací obor	Předpoklady	Délka vzdělávání	Zkouška	Ukončení vzdělání
Příprava na odborné vzdělávání	Odborné učiliště / přípravný ročník odborného vzdělávání	Splnění prezenční povinné školní docházky	1 nebo 2 roky	Způsob ukončení vzdělání	bez ukončení odborného vzdělání, možnost získání ukončení 2. stupně základní školy
Základní odborné vzdělání	Odborné učiliště / přípravný ročník odborného vzdělávání	Ukončení 2. stupně základní školy	1 rok	Bez zkoušky	bez ukončení odborného vzdělání, lze započítat jako první rok vzdělání v následujícím duálním vzdělávání

Odborné vzdělávání

Dvě cesty – jeden cíl

Získání stupně odborného vzdělání lze dosáhnout dvěma způsoby:

- Cesta 1:** duální odborné vzdělávání s místem výuky v závodě a na učilišti,
- Cesta 2:** prezenční odborné vzdělávání s podílem praktické výuky na středním odborném učilišti i mimo něj.

Odborné učiliště nebo střední odborné učiliště bez maturity spojuje společný cíl, a to naučit mladistvé jednacím kompetencím potřebným k jejich profesi a také podpořit jejich osobnost. Cíle a obsahy průřezových oborů a úroveň profesního vzdělávání obou typů škol se proto ve velké míře shodují. Rozdíly spočívají v následujících znacích:

	Cesta 1: duální odborné vzdělávání	Cesta 2: prezenční odborné vzdělávání
Předpoklady	Splnění prezenční povinné školní docházky	většinou ukončení reálné školy
Učební obory / vzdělávací programy	v Sasku je cca 250 učebních oborů akreditovaných podle zákona o odborném vzdělávání nebo podle nařízení o řemeslech	Profese v oblasti zdraví / péče / sociálních záležitostí, zřídka řemeslné profese
Výuka praktického odborného učebního obsahu	v místě výuky v závodě	na středním odborném učilišti bez maturity a v mimoškolních zařízeních na zodpovědnost středního odborného učiliště bez maturity
Výuka průřezových a souvisejících profesních vzdělávacích oborů	v místě výuky v odborném učilišti	na středním odborném učilišti bez maturity

Odborné vzdělávání

Odborné učiliště

Funkce

Většina mladistvých se vyučí své profesi v duálním odborném vzdělávání. Podnik nabízející učňovská místa a odborné učiliště spolupracují jako rovnocenní partneři. Odborné učiliště je samostatným místem výuky. Jeho úkolem je výukou zaměřenou na jednání přispět k rozvoji kompetencí profesního jednání a prohloubit všeobecné vzdělání. Vzdělávání na odborném učilišti vede společně s podnikem nabízejícím učňovská místa k ukončení odborného vzdělávání v akreditovaném učebním oboru. Lze získat také všeobecné ukončení studia.

Předpoklady

Přijat je ten, kdo splnil prezenční povinnou školní docházku, má ještě povinnost odborného vzdělávání a uzavřel učňovskou smlouvu. Předpokladem není dosažení určitého stupně vzdělání (povinné odborné vzdělávání). Kdo již dovršil 18 let a uzavřel učňovskou smlouvu, může být přijat, jelikož je oprávněn k návštěvě odborné školy.

Délka vzdělávání a časové členění

V závislosti na učebním oboru činí délka vzdělávání na odborném učilišti dva až tři a půl roku. Vzdělávání začíná většinou základním odborným vzděláním, který mohou žáci učebních oborů vzdělávané oblasti absolvovat společně během prvního roku vzdělávání. Zpravidla jsou od druhého roku vzdělávání vytvářeny odborné třídy pro jednotlivé nebo příbuzné profese.

Organizace vyučování

Vyučování na odborných učilištích může probíhat v jednotlivých dnech v týdnu nebo v několikátýdenních vyučovacích blocích (blokova výuka). Pokud probíhá vyučování během jednotlivých dní v týdnu, mají žáci zpravidla během prvního a druhého ročníku vždy dva vyučovací dny, ve třetím a čtvrtém ročníku vždy jeden vyučovací den v týdnu. Při vyučování v blocích probíhají související vyučovací bloky v délce několika týdnů.

Obsahy

Vyučování probíhá ve vzdělávacích oborech příp. oborech vztahujících se k profesi a v následujících všeobecně vzdělávacích oborech:

- ! Němčina/komunikace,
- ! Angličtina,
- ! Sociologie,
- ! Etika nebo náboženství,
- ! Sport,
- ! Ekonomika.

Zkoušky

Samotné odborné učiliště žádné zkoušky nepořádá. Teoretické profesní znalosti a praktické dovednosti zkouší kompetentní instituce, např. průmyslová a obchodní komora nebo řemeslnická komora. Podstatným základem písemné zkoušky je obsah výuky vyučovaný na odborném učilišti.

Všeobecné závěrečné zkoušky

Pokud ještě žáci neukončili 2. stupeň základní školy, pak se na závěrečném osvědčení z odborného učiliště potvrdí, že dosáhli stupně vzdělání, který odpovídá ukončení 2. stupně základní školy. Střední stupeň vzdělání je přidělen, pokud žák při závěrečné zkoušce před kompetentní institucí dosáhne celkového uspokojivého hodnocení a na závěrečném vysvědčení z odborného učiliště dosáhl průměrné známky minimálně 3,0.

Odborné vzdělávání

Střední odborné učiliště bez maturity

Funkce

Střední odborné učiliště bez maturity má za úkol umožnit absolventům všeobecně vzdělávacích škol ukončení odborného vzdělávání. Probíhá zde mezioborová výuka a výuka vztahující se k určitému oboru. Vhled do podnikových procesů a praktické zkušenosti získají žáci na praxi v závodě a během praktického vzdělávání mimo školu. Za určitých podmínek lze získat také střední stupeň vzdělání.

Rozdělení na obory

Na saských středních odborných učilištích bez maturity lze v celém Sasku získat akreditované odborné vzdělání v sociální oblasti a v oblasti zdraví a péče. V Sasku existují následující střední odborná učiliště bez maturity:

- ! pro odborné profese ve zdravotnictví,
- ! pro zdravotnickou dokumentaci,
- ! pro pečovatelské profese,
- ! pro sociální oblast.

Kromě toho se lze vyučit v některém zřídka akreditovaném učebním oboru, např. hodinář* a houslař.

Předpoklady

Vzdělání vyžaduje zpravidla ukončení reálné školy nebo rovnocenné dosažené vzdělání. V oblasti zdravotnictví a péče je nezbytně nutná zdravotní způsobilost. U některých odborných zdravotnických profesí je navíc zapotřebí učňovská smlouva, např. v oblasti péče.

* V publikaci jsou názvy profesí průběžně uváděny v mužském rodě. Jsou platné také pro ženský rod.

Přijímací řízení

O přijetí musí být požádáno písemně. K dokumentaci uchazeče patří:

- ! neformální žádost o přijetí, kterou podepíše žák, u neplnoletých žáků zákonný zástupce;
- ! ověřené kopie vysvědčení, která prokazují předpoklady pro přijetí (pokud ještě není k dispozici závěrečné vysvědčení, musí se přiložit vysvědčení z posledního pololetí a neprodleně doručit závěrečné vysvědčení);
- ! příp. výpis z rejstříku trestů.

Na termíny pro uchazeče se můžete zeptat v Centrech odborného vzdělávání, nemocnicích a pečovatelských zařízeních nebo pečovatelských službách, na pobočkách Zemského úřadu školství a vzdělávání nebo v Informačních centrech pro výběr povolání (BiZ) na Úřadu práce. Rozhodnutí o přijetí je uchazeči oznámeno písemně. Do dvou týdnů po obdržení rozhodnutí je nutno písemně potvrdit, že žák do vzdělávání nastoupí.

Délka a ukončení vzdělávání

Vzdělávání na středních odborných školách činí dva až tři roky a končí státní závěrečnou zkouškou nebo v případě akreditovaných učebních oborů zkouškou před příslušnou institucí. Absolvováním této zkoušky získají absolventi právo používat určité profesní označení. Žákům s oprávněním k odbornému vzdělávání je přiznáno ukončení středního stupně vzdělání, pokud dosáhli na závěrečném vysvědčení ze středního odborného učiliště bez maturity celkového průměru známek minimálně 3,0.

Odborné vzdělávání

Vzdělávací programy na středních odborných učilištích bez maturity

Typ školy / vzdělávací obor	Předpoklady	Délka vzdělávání	Zkouška	Ukončení vzdělání
Střední odborné učiliště zdravotnických profesí bez maturity, regulováno spolkovými zákony	zpravidla ukončení reálné školy, prokázání zdravotní způsobilosti a výpis z rejstříku trestů	2 až 3 roky	státní závěrečná zkouška před kompetentním úřadem (zemským ředitelstvím)	Anesteziologický asistent Dietní asistent Ergoterapeut Porodní asistent / porodní sestra Logoped Masér a zdravotní lázeňský odborník Zdravotně-technický asistent pro funkční diagnostiku Zdravotně-technický laboratorní asistent Zdravotně-technický radiologický asistent Záchranář Operační asistent Ortoptista Odborný pečovatel Farmaceutický asistent Fyzioterapeut Podolog Veterinářský asistent
Střední odborné učiliště bez maturity pro zdravotní dokumentaci	Ukončení reálné školy	3 roky	státní závěrečná zkouška	Asistent zdravotnické dokumentace se státní akreditací
Střední odborné učiliště bez maturity pečovatelské	Ukončení 2. stupně základní školy, prokázání zdravotní způsobilosti a výpis z rejstříku trestů	2 roky	státní závěrečná zkouška	Ošetrovatelský asistent se státní akreditací
Střední odborné učiliště bez maturity sociální	Ukončení reálné školy, prokázání zdravotní způsobilosti a výpis z rejstříku trestů	2 roky	státní závěrečná zkouška	Sociální asistent se státní akreditací
Střední odborné učiliště bez maturity pro konstrukce hudebních nástrojů	Ukončení 2. stupně základní školy, řemeslná a hudebně-rytmická způsobilost	3 roky	Zkouška před řemeslnickou komorou	Houslař Výrobce tahacích harmonik Výrobce strunných nástrojů
Střední odborné učiliště bez maturity hodinářské	Ukončení 2. stupně základní školy a řemeslná způsobilost	3 roky	Zkouška před řemeslnickou komorou	Hodinář

Kvalifikace ke studiu na vysoké škole

Střední odborná škola

Funkce a délka vzdělávání

Jako důležité spojení po ukončení středního stupně vzdělání na střední škole vede střední odborná škola ke způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole. Ta je základem pro studium na vysoké odborné škole (vysoká škola aplikovaných věd) a na odborné akademii.

Vysoká úroveň praxe na dvouleté střední odborné škole je kromě získání kvalifikace ke studiu na vysoké škole důležitým přínosem k nalezení profese ve zvoleném odborném zaměření.

Zvláštnost: Pro přijetí neplatí žádné věkové omezení. Způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole lze získat podle životních nebo odborných zkušeností ve dvou ročnících (11. až 12. ročník) nebo během jednoho školního roku (12. ročník). Střední odborná škola tak nabízí velkému okruhu mladistvých a mladým a starším dospělým příležitost získat stupeň vzdělání opravňující ke studiu na vysoké škole.

Odborná zaměření

- Ekonomika zemědělství, biotechnologie a technologie životního prostředí,
- Design,
- Zdraví a sociální oblast,
- Technika,
- Ekonomie a administrativa.

Výběr odborného směru není závazný pro pozdější studijní zaměření.

Předpoklady

- dvouletá střední odborná škola: Ukončení reálné školy
- jednoletá střední odborná škola: ukončení odborného vzdělávání odpovídající s ohledem na odborné zaměření podle spolkových nebo státních zákonů minimálně dvouletému vzdělávání nebo 3leté příslušné odborné praxi, pokud není ukončení odborného vzdělávání relevantní, a ukončení reálné školy

Přijímací řízení

Žádost o přijetí se musí doručit do 31. března školního roku, který předchází požadovanému začátku vzdělávání, a to do Centra odborného vzdělávání, ke kterému je přiřazena střední odborná škola s požadovaným odborným zaměřením.

U dvouletého vzdělávacího oboru

- se musí přiložit ověřená kopie vysvědčení, které dokládá předpoklady pro přijetí.
- Pokud ještě není toto vysvědčení k dispozici, musí se předložit ověřená kopie vysvědčení za poslední pololetí a poté neprodleně dodatečně doručit ověřená kopie vysvědčení, které dokládá předpoklady pro přijetí.

U jednoletého vzdělávacího oboru

- se musí přiložit ověřená kopie vysvědčení, které dokládá předpoklady pro přijetí, a ověřená kopie osvědčení o ukončení odborného učiliště a ukončení odborného vzdělávání a příp.
- se musí doručit doklad o minimálně tříleté profesní činnosti v příslušném oboru.

Nezávisle na délce vzdělávacího oboru

- se musí přiložit kompletní strukturovaný životopis s fotografií pasového formátu;
- prohlášení, které odborné zaměření si žák přeje navštěvovat, zda se již účastnil výběrového řízení na nějaké střední odborné škole a zda již navštěvoval střední odbornou školu nebo se účastnil závěrečné zkoušky na střední odborné škole a jakého výsledku dosáhl;
- příp. prohlášení o existenci případu nouze.

Obsahy

Humanitní vědy / jazyky

- Němčina (předmět zkoušky)
- Angličtina (předmět zkoušky)
- Dějepis/sociologie
- Umění nebo literatura nebo hudba

Přírodní vědy

- Němčina (předmět zkoušky)
- Biologie nebo chemie nebo fyzika
- Informatika

Další obory

- Sport (dvouletá střední odborná škola)
- Etika nebo evangelické nebo
- katolické náboženství

Na jednoleté střední odborné škole jsou místo sportu nabízeny dvě hodiny týdně podle ustanovení školy, aby došlo k přizpůsobení dvouleté střední odborné škole.

Obory s určitým odborným zaměřením

- Odborné zaměření – ekonomika zemědělství, biotechnologie a technologie životního prostředí: Zemědělská biologie (předmět zkoušky), technologie výroby
- Odborné zaměření – design: Umělecky-estetická praxe (předmět zkoušky), dějiny umění a kultury
- Odborné zaměření – zdraví a sociální oblast: Podpora zdraví a sociální práce (předmět zkoušky), nauka o právu
- Odborné zaměření – technologie: Aplikovaná fyzika (předmět zkoušky), technologie
- Odborné zaměření – ekonomie a administrativa: Národohospodářství a podniková ekonomika s účetnictvím (předmět zkoušky), nauka o právu

Počet vyučovacích hodin

- 11. ročník: 16 hodin týdně plus 800 hodin praktické části vzdělávání
- 12. ročník: 32 hodin týdně

Ve 12. ročníku musí být sepsána odborná práce na téma vztahující se k odbornému zaměření. Přitom musejí být využity znalosti a schopnosti získané během vyučování a zahrnut obsah odborného praktického vzdělávání nebo stávající profesní zkušenosti. Téma a známka odborné práce jsou uváděny zvlášť v osvědčení o způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole.

Kvalifikace ke studiu na vysoké škole

Odborné gymnázium

Funkce

Absolvent školy se všeobecným vzděláním nebo odborným vzděláním s dobrým prospěchem může na odborném gymnáziu získat způsobilost ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita). Získá tím oprávnění ke studiu na německých vysokých školách a univerzitách, a možné je také studium v zahraničí. Na rozdíl od všeobecně vzdělávacího gymnázia vyučuje odborné gymnázium obsah vztahující se k oboru zvoleného odborného zaměření. Žáci tak jsou speciálním způsobem uváděni do profesního světa.

Délka vzdělávání

Vzdělávání trvá tři roky a dělí se na úvodní fázi v 11. ročníku a kvalifikační fázi ve 12. a 13. ročníku. Končí maturitní zkouškou.

Odborná zaměření

Na odborném gymnáziu jsou k dispozici odborná zaměření:

- ! Agronomie,
- ! Biotechnologie,
- ! Nutriční vědy,
- ! Zdraví a sociální oblast,
- ! Informační a komunikační technologie,
- ! Technické vědy se zaměřením na stavební technologii, elektrotechniku a strojírenství,
- ! Hospodářská vědy.

Výběr odborného směru není závazný pro pozdější studijní zaměření. Např. pokud se někdo rozhodne pro odborné zaměření „technické vědy“, může později studovat např. podnikovou ekonomiku.

Předpoklady

Na odborné gymnázium mohou být přijati:

- Absolventi střední školy nebo srovnatelné školy se všeobecným vzděláním, jejichž průměrná známka při ukončení reálné školy je lepší než 2,5. V předmětech němčina, angličtina, matematika a v předmětu s odborným zaměřením museli získat minimálně dvakrát známku „dobře“. K odbornému zaměření agronomie, biotechnologie a zdraví a sociální oblast je přiřazen předmět biologie, k odbornému zaměření nutriční vědy předmět chemie, k odborným zaměřením informační a komunikační technologie a hospodářské vědy předmět informatika a k odbornému zaměření technické vědy předmět fyzika.
- Absolventi střední školy nebo srovnatelné školy se všeobecným vzděláním, kteří dosáhli při ukončení reálné školy lepší průměrné známky než 3,0 a při pohovoru o způsobilosti prokázali svou kvalifikaci pro příslušné odborné zaměření.
- Žáci všeobecného gymnázia s osvědčením o přeložení z 10. ročníku do 11. ročníku nebo s dokladem o ukončení reálné školy.
- Žáci, kteří absolvovali desetiletou školu se všeobecným vzděláním s absolvováním reálné školy nebo rovnocenným absolutoriem a úspěšně ukončili minimálně dvouleté učňovské vzdělávání. Osvědčení o ukončení školy se všeobecným vzděláním musí prokázat průměrnou známkou lepší než 3,0, přičemž v předmětech němčina, angličtina a matematika nesmí být známka horší než „uspokojivě“. Osvědčení o ukončení odborné školy musí prokázat průměrnou známkou lepší než 2,5. Školní kvalifikace získaná v zahraničí se rovná ukončení reálné školy nebo ukončení středního stupně vzdělání, pokud ji vrchní školní inspekce uznala jako rovnocennou. Předpoklady pro přijetí jsou splněny, pokud je průměrná známka z této kvalifikace ze všech předmětů lepší než 3,0.

Všichni uchazeči musejí doložit minimálně šestileté nepřetržité vzdělávání v anglickém jazyce. Na začátku školního roku 11. ročníku nesmí žák dovést 18 let, při prokázání ukončeného odborného vzdělávání nesmí dovést 21 let. Ve zvláštních případech lze udělit výjimky.

Přijímací řízení

Neformální žádost o přijetí musí být doručena do Centra odborného vzdělávání, u kterého je zřízeno odborné gymnázium s požadovaným odborným zaměřením a příp. požadovanou specializací. K dokumentaci uchazeče patří ověřené kopie vysvědčení, která prokazují předpoklady pro přijetí. O podrobnostech přihlášky informuje Centrum odborného vzdělávání. Lhůta pro ucházení končí 31. března roku, ve kterém má začít školní docházka.

Obsahy

11. ročník nabízí díky spojení tříd možnosti k vyrovnání různých předpokladů pro učení a připravuje na fázi kvalifikace. Ve 12. a 13. ročníku probíhá výuka jako na gymnáziu v základních a nástavbových kurzech.

U každého odborného zaměření probíhá vyučování předmětů němčina, angličtina, druhý cizí jazyk, dějepis / sociologie, matematika, biologie, chemie, fyzika, informatika, etika nebo náboženství, sport a s výjimkou odborného zaměření hospodářské vědy také předmět ekonomika / právní nauka.

Ve fázi kvalifikace je předmět 1. nástavbového kurzu vybírán z předmětů němčina, angličtina a matematika. 2. nástavbový kurz nabízí podle odborného zaměření specifické profesní zaměření:

- Zemědělská technologie s biologií s odborným zaměřením na agronomii,
- Biotechnika s odborným zaměřením na biotechnologii,
- Nauka o výživě s chemií s odborným zaměřením na nutriční vědu,

- Zdraví a sociální oblast s odborným zaměřením na zdraví a sociální oblast,
- Informační systémy s odborným zaměřením na informační a komunikační technologie,
- technologie s odborným zaměřením na technické vědy,
- Národohospodářství a podniková ekonomika s účetnictvím s odborným zaměřením na ekonomické vědy.

Na výběr je kromě nabídky oborů umění, literatury a hudby (ve fázi kvalifikace se musí v těchto oborech absolvovat dva kurzy) a doplňujícího cizího jazyka možnost prohloubení znalostí specializovaných na odborné zaměření. Aby byl žák postupně seznamován s vědeckou prací, sepíše každý žák 11. ročníku dokumentaci nebo zprávu o činnosti k povinné dvoutýdenní praxi nebo k projektu. Ve fázi kvalifikace sepíše povinně písemnou práci z předmětu dle svého výběru a má možnost zařadit samostatnou práci za dvě pololetí jako zvláštní studijní prospěch (BELL) do maturitní zkoušky.

Duální kvalifikace

Duální odborné vzdělávání s maturitou v Sasku (DUBAS)
Střední odborná škola a zkrácené duální odborné vzdělávání (FOS+)
Odborná škola s doplňujícím vzděláváním a doplňující zkouškou
„Získání způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole“

V rámci odborného vzdělávání a odborného dalšího vzdělávání existují vzdělávací programy a nabídka vzdělávání, které připravují na odbornou kvalifikaci a na získání způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole příp. způsobilosti ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita).

Duální odborné vzdělávání s maturitou v Sasku

Berufsausbildung
mit Abitur

V Sasku lze získat ukončení odborného vzdělávání a způsobilost ke studiu na všech typech vysokých škol včetně univerzit (maturita) společně. Během čtyř let je kombinováno praktické vzdělávání v podniku nabízejícím učňovská místa a školní část na odborném gymnáziu a na odborném učilišti. V zásadě je vzdělávání možné v akreditovaných vzdělávacích oborech:

Střední odborná škola a zkrácené duální odborné vzdělávání

Žáci, kteří po návštěvě střední odborné školy usilují o zkrácené duální odborné vzdělávání, mohou pokračovat v odborné praktické části svého vzdělávání ve 12. ročníku. Část prezenčního vyučování je u této možnosti pokryto centrální saskou online vzdělávací platformou OPAL Schule, která zahrnuje e-learning.

Za čtyři až čtyři a půl roku lze získat dva stupně vzdělání: způsobilost ke studiu na odborné vysoké škole a ukončení akreditovaného duálního učebního oboru.

Odborná škola s doplňujícím vzděláváním a doplňující zkouškou „Získání způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole“

Získání způsobilosti ke studiu na odborné vysoké škole je možné ve všech odborných směrech kromě dvouleté odborné zemědělské školy.

	Odborné zaměření na odborném gymnáziu	druhý nástavbový kurz na odborném gymnáziu
Elektrotechnik	Technické vědy	Technik/elektrotechnik
Odborný informatik a elektrotechnik informačních a telekomunikačních systémů	Informační a komunikační technologie	Informační systémy
Průmyslový obchodník	Hospodářské vědy	Národohospodářství a podniková ekonomika s účetnictvím
Průmyslový mechanik a mechanik třískového obrábění	Technické vědy	Technik/strojař
Mechatronik	Technické vědy	Technik/elektrotechnik
Obráběč kovů	Technické vědy	Technik/strojař

Odborné další vzdělávání

Odborná škola

Pokud žák usiluje o vyšší profesní kvalifikaci, je k dispozici velké množství nabídek dalšího vzdělávání na odborných školách.

Funkce

Odborné školy navazují na profesní teoretické a praktické zkušenosti svých žáků a připravují je na úkoly středního managementu nebo na samostatný výkon zodpovědných činností. Za určitých předpokladů lze získat způsobilost ke studiu na vysokých odborných školách. Ve svobodném státě Sasko jsou absolventi odborných škol oprávněni ke studiu na vysokých školách.

Předpoklady

Pro jednotlivé odborné oblasti platí rozdílné předpoklady pro přijetí. Zpravidla je nutné ukončené odborné vzdělávání a doklad o profesní činnosti.

Délka vzdělávání

Vzdělávání trvá dva nebo tři roky v prezenčním studiu. U kombinovaného studia se délka odpovídajícím způsobem prodlužuje. Součástí vzdělávání odborného zaměření sociální oblast je několikaměsíční praktické vzdělávání.

Obsahy

Vyučování zahrnuje mezioborový obsah a obsah zaměřený na určitý obor, např. zakládání a vedení společností, personální management, management kvality a projektový management. U odborného zaměření sociální oblast jsou kromě toho nabízeny volitelné předměty k prohloubení odborných znalostí.

Závěrečná zkouška

Všechny typy vzdělávání na odborných školách končí závěrečnými zkouškami, které se skládají z písemné a většinou také z ústní a praktické části zkoušky.

Stupně vzdělání

Úspěšným ukončením vzdělávání obdrží absolventi oprávnění používat jedno z následujících profesních označení:

- Designer se státní akreditací + odborné zaměření,
- Asistent léčebné výchovy se státní akreditací,
- Vychovatel se státní akreditací,
- Technik se státní akreditací + odborné zaměření,
- Podnikový ekonom se státní akreditací + odborné zaměření,
- Vedoucí podnikový personální ekonom se státní akreditací
- Ekonom se státní akreditací + odborné zaměření.

Možná odborná zaměření – viz následující přehledy:

Odborná škola, obor design s odborným zaměřením	Odborná škola, obor sociální s odborným zaměřením	Odborná škola, obor technický s odborným zaměřením		Odborná škola, obor ekonomický s odborným zaměřením	Odborná zemědělská škola s odborným zaměřením*
Komunikační design	Asistence léčebné výchovy Sociální pedagogika	Stavební technologie Oděvní technologie Těžební technologie Technologie vrtání Chemická technologie Elektrotechnika Automobilová technika technologie barev a laků Jemná mechanika Geologická technologie Slévárenská technologie Dřevařská technologie	Informatika Technologie chladicích a klimatizačních systémů Technologie plastů Technologie potravin Strojní technologie Mechatronika Zdravotní technika Technologie kovů Sanitární, topenářská a klimatizační technologie Textilní technologie	Podniková ekonomika Hotelnictví a pohostinství	Zemědělská technologie Ekonomika zemědělství Zahradnictví Personální ekonomika Zemědělství

* Kompetentní je Saské státní ministerstvo energie, ochrany klimatu, životního prostředí a zemědělství.

Odborné vzdělávání mladistvých se speciálními podpůrnými vzdělávacími potřebami

Úkoly

U odborného vzdělávání mladistvých může být zapotřebí podpora kvůli postižení, chronickému onemocnění nebo kvůli speciálním podpůrným vzdělávacím potřebám. Přednostním cílem je dovést mladistvé k ukončení učebního oboru a/nebo jim umožnit kvalifikaci ke studiu. Přitom je nutno zajistit co možná nejrychlejší integraci do profesního a pracovního světa.

Odborné školství ve svobodném státě Sasko nabízí diferencované a různorodé odborné vzdělávací programy a nabídku vzdělávání pro mladistvé s postižením i bez. Podle výchozích předpokladů existují různé možnosti:

- ! Příprava na odborné vzdělávání,
- ! Základní odborné vzdělání,
- ! Odborné vzdělávání,
- ! Kvalifikace ke studiu na vysoké škole,
- ! Duální kvalifikace.

Nabídky příslušných vzdělávacích programů veřejných a soukromých škol nabízejí základ pro pokračování ve vzdělávání až po vysokoškolské studium.

O přijetí na určitou školu rozhoduje ředitel školy.

Speciální třídy

Přednostním cílem je dovést mladistvé k ukončení vzdělávání s odbornou kvalifikací v oblasti akreditovaného učebního oboru. Je usilováno o společné vyučování se žáky, kteří se učí stejné profesi. Pokud není účast na odborné školní výuce v odborné třídě možná kvůli postižení a kvůli požadavkům, které z toho vyplývají, jsou na základě saského školského zákona zřizovány speciální třídy.

Nástup do takzvaných „speciálních tříd“ je možný následujícím způsobem:

- ! v akreditovaném učebním oboru,
- ! v akreditovaném učebním oboru v prodloužené formě,

- ! ve vzdělávání podle § 66 zákona o odborném vzdělávání nebo 42r nařízení o řemeslech (např. odborná praktická povolání).

Počet žáků ve třídě je podstatně nižší a lze tak dle potřeby podpory vyhovět speciálním potřebám.

Další cesty pro žáky se zaměřením podpory na duševní rozvoj

Žáci se zaměřením podpory na duševní rozvoj mohou být přijati do 2letého přípravného ročníku odborného vzdělávání, pokud dříve navštěvovali střední školu a pokud lze očekávat, že dosáhnou vzdělávacího cíle 2letého přípravného ročníku odborného vzdělávání.

Úkolem 2letého přípravného ročníku odborného vzdělávání je podpora při výběru profese a příprava na zahájení odborného vzdělávání. Z tohoto důvodu probíhá vyučování ve 2 z 15 možných profesních oblastí, např. v kombinaci stavební technologie / technologie kovů, zdraví a sociální oblast / výživa, hotelový recepční a služby v domácnosti.

Po úspěšném ukončení 2letého přípravného ročníku odborného vzdělávání získají žáci bez ukončení 2. stupně základní školy vysvědčení z odborné školy, že dosáhli stupně vzdělání, který odpovídá úspěšnému navštěvování střední školy s ukončením 2. stupně základní školy.

Žáci, pro které není vhodná žádná z výše uvedených cest pro získání stupně odborného vzdělání, se mohou připravit na požadavky dalšího života v pracovním stupni školy se zaměřením podpory na duševní rozvoj.

Úkol závěrečného stupně (pracovního stupně) připravujícího na výkon povolání spočívá ve zprostředkování širokého základního vzdělání zaměřeného na povolání a přípravu na profesi.

Primárně neprobíhá příprava na plnění určité činnosti v dílně pro postižené osoby nebo v závodu na všeobecném trhu práce. Spíše se jedná o rozvoj klíčových kompetencí, např. orientace na veřejnosti, příprava na samostatné bydlení nebo rozšíření schopností k vytváření a udržení sociálních kontaktů a partnerství. Také přitom jsou úspěšně používány pilíře profesní orientace.

Opatření Spolkového úřadu práce k přípravě na vzdělávání

Spolkový úřad práce nabízí mladistvým s postižením speciální vzdělávací opatření, aby se mohli připravit na odborné vzdělávání. Mladiství jsou připravováni na akreditovaný učební obor nebo na odborné vzdělávání, které odpovídá jejich individuálním schopnostem a dovednostem. Každý den v týdnu absolvují odbornou školní výuku.

Odborné vzdělávání mladistvých s migračními zkušenostmi

Přípravné třídy

Pro mladistvé a mladé dospělé, jejichž mateřskou řečí není němčina nebo pouze němčina, jsou zřízeny přípravné třídy, které jazykově připravují na přijetí k odbornému vzdělávání nebo k dosažení vyšší úrovně vzdělání (např. na odborném gymnáziu nebo střední odborné škole). V rámci jejich postupné školní integrace se v běžné třídě na odborné škole stále více účastní mezioborového vyučování a vyučování zaměřeného na určitý obor. Podle požadované budoucí vzdělávací dráhy mají mladiství a mladí dospělí na konci přípravné třídy možnost přejít do řádného odborného vzdělávacího oboru nebo do řádného vzdělávacího oboru se získáním kvalifikace ke studiu na vysoké škole a dále se při vzdělávání učit němčinu jako druhý jazyk.

Cíl vzdělávání	Typ školy / vzdělávací obor	Předpoklady	Délka vzdělávání	Zkouška	Ukončení vzdělání
Příprava na odborné vzdělávání	Odborné učiliště / přípravná třída	Splnění prezenční povinné školní docházky	1 rok	bez zkoušky	bez ukončení vzdělání

Další informace

Školní inspekce

Saské státní ministerstvo kultury

Kontaktní adresa:

Carolaplatz 1, 01097 Drážďany

Korespondenční adresa:

Postfach 10 09 10, 01079 Drážďany

Telefon na osoby pověřené občanskými

záležitostmi: 0351 564-65122

E-mail: buerger@bildung.sachsen.de

Saské státní ministerstvo energie, ochrany klimatu, životního prostředí a zemědělství

(pro zemědělské odborné školy)

Kontaktní adresa:

Wilhelm-Buck-Straße 2, 01097 Drážďany

Korespondenční adresa:

Postfach 10 05 10, 01076 Drážďany

Telefon na referentku odpovídající za

zemědělské

odborné školy:

0351 564-23108

E-mail: ulrike.dornwell@smul.sachsen.de

Zemský úřad školství a vzdělávání

Zemský úřad školství a vzdělávání poskytuje mimo jiné pomoc, poradenství a informace v následujících oblastech:

- Poradenství při výběru školy,
- Obsahy vzdělávání a stupně vzdělání na různých typech škol,
- Možnosti podpory pro učně v případě ubytování mimo domov,
- Školní psychologické poradenství,
- Schválení přihlášky žáků s povinností odborného vzdělávání v místě vzdělávání.

Adresy

Zemský úřad školství a vzdělávání

Pracoviště Bautzen

Kontaktní adresa:

Otto-Nagel-Straße 1, 02625 Bautzen

Korespondenční adresa:

Postfach 44 44, 02634 Bautzen

Telefon: 03591 621-0

E-mail: poststelle-b@lasub.smk.sachsen.de

Zemský úřad školství a vzdělávání

Pracoviště Chemnitz

Kontaktní adresa:

Annaberger Straße 119, 09120 Chemnitz

Korespondenční adresa:

Postfach 13 34, 09072 Chemnitz

Telefon: 0371 5366-0

E-mail: poststelle-c@lasub.smk.sachsen.de

Zemský úřad školství a vzdělávání

Pracoviště Drážďany

Kontaktní adresa:

Großenhainer Straße 92, 01127 Drážďany

Korespondenční adresa:

Postfach 23 01 20, 01111 Drážďany

Telefon: 0351 8439-0

E-mail: poststelle-d@lasub.smk.sachsen.de

Zemský úřad školství a vzdělávání

Pracoviště Leipzig

Kontaktní adresa:

Nonnenstraße 17 A, 04229 Leipzig

Korespondenční adresa:

Postfach 10 06 53, 04006 Leipzig

Telefon: 0341 4945-50

E-mail: poststelle-l@lasub.smk.sachsen.de

Zemský úřad školství a vzdělávání

Pracoviště Zwickau

Kontaktní adresa:

Makarenkostraße 2, 08066 Zwickau

Korespondenční adresa:

Postfach 20 09 42, 08009 Zwickau

Telefon: 0375 4444-0

E-mail: poststelle-z@lasub.smk.sachsen.de

Další informace

Informační centra pro výběr povolání (BiZ) na Úřadu práce

Informační centra pro výběr povolání na Úřadu práce v Sasku jsou prvním kontaktním místem, pokud jde o hledání práce nebo výběr povolání. V Sasku je jedenáct informačních center pro výběr povolání na pobočkách úřadů práce, které kdykoliv a bez sjednání schůzky informují např. o aktuálním vývoji na pracovním trhu. Zdarma jsou k dispozici různé informace. K tomu patří online média, informační mapy týkající se profesních oblastí a také brožurky a letáky. Dále lze mimo jiné na speciálních počítačových pracovištích vytvořit dokumenty uchazeče.

Školám v malých obcích poskytuje materiály s informacemi také Digitální mobilní informační centrum pro výběr povolání. Kromě dosavadních médií poskytujících informace o povolání nabízí Digitální mobilní informační centrum pro výběr povolání také třídní tablety s vlastním internetovým připojením.

Adresy

Úřad práce Annaberg-Buchholz **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Paulus-Jenisius-Straße 43,
09456 Annaberg-Buchholz
Telefon: 03733 133-6186
E-mail: annaberg-buchholz.151-biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Bautzen **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Neusalzaer Straße 2, 02625 Bautzen
Telefon: 03591 66-1410
E-mail: bautzen.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Chemnitz **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Heinrich-Lorenz-Straße 20, 09120 Chemnitz
Telefon: 0371 567-2202
E-mail: chemnitz.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Drážďany **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Henriette-Heber-Straße 6, 01069 Drážďany
Telefon: 0351 2885-1431
E-mail: dresden.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Freiberg **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Annaberger Straße 22A, 09599 Freiberg
Telefon: 03731 489-555
E-mail: freiberg.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Leipzig **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Georg-Schumann-Straße 150, 04159 Leipzig
Telefon: 0341 913-27326
E-mail: leipzig.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Oschatz **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Oststraße 3, 04758 Oschatz
Telefon: 03435 980-292
E-mail: oschatz.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Pirna **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Seminarstraße 9, 01796 Pirna
Telefon: 03501 791-510
E-mail: pirna.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Plauen **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Neundorfer Straße 70- 72, 08523 Plauen
Telefon: 03741 23-2140
E-mail: plauen.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Riesa **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Rudolf-Breitscheid-Straße 35, 01587 Riesa
Telefon: 03525 711-213
E-mail: riesa.biz@arbeitsagentur.de

Úřad práce Zwickau **Informační centrum pro výběr povolání (BiZ)**

Kontaktní adresa:
Werdauer Straße 18, 08056 Zwickau
Telefon: 0375 314-1848
E-mail: zwickau.biz@arbeitsagentur.de

Další informace

Práva a povinnosti

Povinnost odborného vzdělávání

Povinnost navštěvování odborné školy existuje v zásadě pro všechny mladistvé, kteří bydlí v Sasku nebo zde mají své obvyklé bydliště a dokončili devítiletou prezenční povinnou školní docházku. Povinnost odborného vzdělávání znamená pravidelně se účastnit vyučování a ostatních závazných školních akcí a dodržovat školní řád. Trvá zpravidla tři roky a lze ji splnit také návštěvou odpovídající soukromé školy.

Svobodný výběr školy; spádové oblasti

Odborné typy škol nemají zpravidla žádnou školní spádovou oblast. Lze si vybrat z typů škol – střední odborné učiliště bez maturity, vyšší odborná škola, odborné gymnázium nebo odborná škola. U odborných učilišť tomu tak není. Kvůli specifikům vyučování souvisejícím s velkým počtem učebních oborů je nutné stanovit pro příslušná odborná učiliště spádové oblasti. Zpravidla musejí žáci se smlouvou o odborném vzdělávání navštěvovat odborné učiliště, ve kterém se nachází spádová oblast jejich trvalého bydliště. V profesích s malým počtem učňů se musí zřizovat nadregionální odborné třídy s velmi rozšířenou spádovou oblastí. Z toho vyplývá cesta do vzdálené školy. Zčásti je zapotřebí ubytování mimo domov.

Přihláška, žádost o místo

Mladiství se smlouvou o odborném vzdělávání přihlašuje na příslušné odborné učiliště jejich podnik nabízející učňovská místa. Mladiství bez smlouvy o odborném vzdělávání navštěvují podle jejich individuálních předpokladů vzdělávací obor v přípravě na odborné vzdělávání nebo odborné základní vzdělávání na odborném učilišti nebo vzdělávací obor s profesní kvalifikací na středním odborném učilišti bez maturity. Ve svém vzdělávání mohou pokračovat také na střední odborné škole nebo na odborném gymnáziu. U všech vzdělávacích programů musí žák odeslat na příslušnou odbornou školu žádost o přijetí sám nebo prostřednictvím rodičů.

Pozastavení povinnosti odborného vzdělávání

Povinnost návštěvy odborného učiliště může být odložena z následujících důvodů:

- ! Návštěva všeobecně vzdělávací nebo odborné prezenční školy,
- ! Návštěva vysoké odborné školy (vysoká škola aplikovaných věd) nebo vysoké školy,
- ! Spolková dobrovolná vojenská služba nebo dobrovolná vojenská služba,
- ! Dobrovolný rok v sociálních službách, dobrovolný rok v ekologické oblasti,
- ! Ochrana matek,
- ! veřejně-právní vzdělávací vztah (např. přípravná služba pro úředníky).

Ukončení povinnosti odborného vzdělávání

Povinnost odborného vzdělávání končí dosažením plnoletosti. Pokud je někdo v tomto okamžiku přesto ve vztahu odborného vzdělávání, platí pro něj do ukončení tohoto vzdělávání povinnost odborného vzdělávání. Absolvováním přípravného ročníku odborného vzdělávání nebo roku základního odborného vzdělávání je splněna povinnost odborného vzdělávání.

Dobrovolná docházka do odborného učiliště

Kdo začne s odborným vzděláváním po dovršení 18 let, může navštěvovat odborné učiliště dobrovolně. Přijaté osoby s oprávněním k odbornému vzdělávání mají rovněž jako žáci s povinností odborného vzdělávání povinnost pravidelné účasti ve vyučování a povinnost dodržování školního řádu.

Vydavatel:

Saské ministerstvo kultury,
Carolaplatz 1, 01097 Drážďany
Telefon pro veřejnost: +49 351 56465122
E-mail: buerger@bildung.sachsen.de
www.bildung.sachsen.de
www.bildung.sachsen.de/blog
Twitter: @Bildung_Sachsen
Facebook: @SMKsachsen
Instagram: smksachsen
YouTube: SMKsachsen

Fotografie:

Název, str. 2, str. 10, str. 15, str. 20, Fotolia str. 1,
Ronald Bonss str. 7, str. 16 dole, Benjamin Jenak str. 9,
str. 16 nahoře, Andreas Vieweg str. 21,
monkeybusinessimages | istockphoto.com

Design:

Hi Agentur e.K.

Redakční uzávěrka:

Prosinec 2021

Náklad:

20000 výtisků

Odběr:

Tento tiskopis lze získat zdarma u:
Centrální zaslání brožurek Saské vlády
Hammerweg 30, 01127 Drážďany
Telefon: +49 351 2103672
E-mail: publikationen@sachsen.de
www.publikationen.sachsen.de

Šíření

Tento informační leták vydává Saská vláda v rámci své ústavní povinnosti informování veřejnosti. Nesmí ji používat politické strany ani jejich kandidáti nebo pomocníci za účelem volební propagace. To platí pro všechny volby. Zneužitím je zejména distribuce na volebních akcích, u informačních stánků politických stran a vkládání, tištění nebo nalepování informací o politické straně nebo reklamních prostředků politické strany. Zakázáno je také předávání třetím osobám pro použití k volební propagaci.

Copyright

Tato publikace je chráněna autorským zákonem. Všechna práva, také práva na dotisk výtisků a na fotomechanickou reprodukci, náleží pouze vydavateli.
Toto opatření je spolufinancováno z daňových prostředků na základě hospodaření, o kterém rozhodl Saský zemský sněm.